

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII., Zadrugi dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 1.50 D. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 27.

Sreda 4. aprila 1928.

Leto III.

Kakšen razredni boj?

Vprašanje krščanskim socialcem.

Nedavno smo v »Del. Politiki« pozvali »Krekovo mladino« z njenim »Ognjem«, naj se pridruži razredno organiziranemu proletarijatu, ako je dejansko za razredni boj.

Medtem je izšla 3. številka »Ognja«, v kateri zaman iščemo odgovora na naša jasno zastavljena vprašanja.

Morda je odgovor Krekovec to, da v članku »Jugoslovanska Strokovna Zveza« pišejo:

»Jugoslovanska Strokovna Zveza je razredna organizacija delavstva, ki pripoznava verska načela... Ni pa razredno-bojna organizacija v duhu in smislu marksizma in kapitalizma. — Ta dva sta za nas ena črta!«

Zakaj sta marksizem in kapitalizem eno, tega Krekovec ne povedo. Kaj je njihova razrednost in socialistična razredna bojevnost, tudi ne povedo.

Strokovna komisija je razredno-bojevna organizacija, ki se v verska prepričanja svojih članov ne meša, prav tako, kot se socialistična stranka tudi ne.

Mi znamo vedno ločiti cerkev od vere. Mi vemo, da so cerkev — papež, kardinali, škofi, prelati. Vera — to pa je delavska žena, ki ob pomanjkanju kruha v hiši moli k Bogu: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh!« Mogočna organizacija, čije diplomati so po vseh dvorih, čije voditelji so krmariji mnogih držav — to je cerkev. Mati, ki ob mrtvaški postelji svojega otroka išče tolažbe pri Mariji — to je vera. Škofija, ki izkorišča viničarje — to je cerkev. Ubogi viničar, ki se na deja boljšega vsaj na onem svetu — to je vera. Cerkev seveda izkorišča vernost ljudstva. Pa zato se ne borimo proti veri, temveč proti izkoriščanju vere.

Socializem — to je evangelij modernega proletarijata. Marks ga je prvi začrtal. Življenje ga bo uresničilo. Ali je to nasprotno veri?

Marksizem — to je druga beseda za socializem. Zakaj je za vas Krekovec marksizem in kapitalizem isto?

Pravite, da je vaša Jugoslovanska Strokovna Zveza razredna, toda

ne tako razredna kakor Združena Delavska Strokovna Zveza. Kaka pa je potem vaša razrednost? Razložite jo!

Ali je vaša razrednost v tem, da pri volitvah obratnih zaupnikov postavljate skupno listo z orjunaši proti delavski razredni listi? Ali je vaša razrednost v tem, da je tajnik Jugoslovanske Strokovne Zveze tudi v vodstvu SLS, ki je pod ministrom Gosarjem odpravila stanovanjsko zaščito?

Razrednosti sta samo dve: kapitalistična in proletarska. Tu se ne da slepomišiti. Socializem je samo eden in sicer ta, za katerega se že desetletja bori socialistična internacionala.

Vse govorjenje, da je Marksov socializem surov materializem itd., vse to je prazno čvekanje onih, ki bi radi z lažjo in demagogijo odvrnili delavstvo od terjanja človeških pravic.

Če si pa predstavljate proletarski boj tako, da mora iti proletarijat skozi ves kapitalistični peklo potpežljivo z rožnim vencem v roki, pa živite v veliki zablodi. Te zablode vas bo mogel ozdraviti samo kapitalistični bič.

V svoji 3. številki kritizirate na platnicah zadružno glasilo »Pod lipom« in pravite: »Ljudje božji, ali ne vidite, da greste v buržujstvo, ki se ga otepete?« Tega očitka socialističnim zadrugam seveda niste dokazali.

Dokler govorite za »razrednost« Jugoslov. Strok. Zveze in se družite proti razrednosti naših organizacij z orjunaši v železniških delavnicah, dokler te svoje zablode sami javno ne zavrzete, dotlej moramo reči brez vsake demagogije:

»Ljudje božji, ali ne vidite, da hlapčujete tudi duševno kapitalizem, ki se jih otepete? Ali ne vidite, da proletarijatu delate samo škodo, ko mu lepo govorite, njegove organizacije pa dejansko razbijate? Ali ne vidite, da uganjate demagogijo, ko se v eni sapi s parolo: »Živele enotna bojovna fronta proletarijata! borite proti razrednim organizacijam proletarijata izpod strehe SLS?«

Ljudje božji, odgovorite!

Za zaščito stanovanjskih najemnikov!

Za gradbo stanovanj!

Z ozirom na grozečo nevarnost, da se zaščita stanovanjskih najemnikov s 1. majem letos res ukine in ker so tudi predlogi bivšega krščansko-socialnega ministra dr. Gosarja nespremljivi, je ljubljanska socialistična skupina z Zedinjenjem sklicala javen shod v nedeljo ob 10. uri dopoldne pred Mestnim domom, katerega se je udeležilo nad 1200 zborovalcev, čeprav so sklicatelji imeli v zadnjem trenutku neprilike s prostorom in je bila javnost zaradi tega deloma nepopolnoma informirana.

Zborovalci so pazno sledili govornikom ter dajali duška proti nameravani krivici z ogorčenimi protesti. Govorili so na shodu ss. Likar, Vencajz in Štukelj, na kar je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija:

Zaščito stanovanjskih najemnikov podaljšujejo vse naprednejše države za dve do pet let. Naša država jo hoče odpraviti, oziroma proti predlogu

socialističnega narodnega poslanca s. Petejana Josipa celo znatno poslabšati ter sprejeti karikaturno zaščito, ki more dovesti stanovanjsko zaščito samo še do absurdnosti.

Odprava stanovanjske zaščite mora povzročiti ogromno preseljevanje, veliko pomanjkanje stanovanj in verižništvo s stanovanji, kar bi imelo za delavstvo in vse siromašne sloje katastrofalne socialne posledice.

Shod dalje odločno protestira proti nameri, da se hoče nalagati neobvezno skrb za stanovanja občinam in napraviti s tem zaščito iluzorno.

Zaraditega zahteva na shodu zbrano delavstvo:

1. Zaščito stanovanjskih najemnikov se naj podaljša do konca leta 1935.

2. Državi, državnim oblastem, občinam in drugim korporacijam naj se z zakonom naloži ter dovoli potreb-

na sredstva, da v tem času zgrade potrebna stanovanja.

3. Zakonska predloga s. Petejana se ima takoj obravnavati v narodni skupščini; če se to ne zgodi, oziroma se nameravana socialna krivica izvede, bo delavstvo zastopnike v narodni skupščini klicalo na odgovornost.

Shod je poslal obenem zagrebškemu zborovanju in s. Petejanu brzojavni pozdrav in bodrilo za skupni

boj za zaščito stanovanjskih najemnikov.

Končno je predsednik shoda pozval udeležence na najodločnejši boj za zaščito stanovanjskih najemnikov ter propagando za gradbo stanovanjskih hiš. Danes je bil s. Petejan zadržan, da bi govoril na tem shodu; upajmo pa, da se nam bo nudila v kratkem prilika, da mu bomo dokazali na ponovnem shodu, da smo z njim v boju za delavske pravice.

K občinskim volitvam v Rušah.

Lep uspeh naših sodrugov!

Dne 1. aprila so se pri nas vršile ponovno občinske volitve. Pri volitvah 11. decembra l. l. smo dobili socialisti 198 glasov in s tem absolutno večino v občinski zastop, česar so se naši »burgarji« tako prestrašili, da so intrigirali na vse strani in končno dosegli razveljavljenje legalno izvoljenega odbora in obenem razpis novih volitev, katere pa so še trikrat prestavili in jih končno določili za 1. april, medtem pa uvajali partizansko gospodarstvo na občini, še bolj pa proti zakonitosti z uradnimi popravki volilnih imenikov. Na ta način so nas oškodovali za okoli 25 glasov, oziroma so približno 25 delavcev oropali njihove državljanske pravice. Med tem so bili tudi odpusti v tovarni, s čimer je odgodelo več naših volilcev še predzadnji dan, nekaj jih je pa šlo k vojakom in v zdravilišča;

zraven tega so uvedli proti nam strašno gonjo, češ, da smo na socialistični listi sami tujci, komunisti pod krinko socialistov. Apelirali so na takozvane zmerne socialiste, da ne gredo na volitve, ali kljub vsemu temu smo napredovali od zadnjih volitev 11. decembra za 18 delavskih glasov! Vse nasprotne stranke skupaj, ki so imele tudi vezane liste, so dobile sicer en ogoljufan glas večine, kar pa še ne dokazuje, da niso Ruše rdeče! Ponovno izvoljeni socialistični odborniki nam dajejo garancijo, da bo konec intrig in partizanstva na občini. Uvesti se mora redno gospodarstvo v korist in dobrobit občanov, posebno malih ljudi, delavcev in kmetov. Ponosni smo na ta naš uspeh, ker smo pokazali, da združeni lahko kljubujemo vsem nasprotnikom in vsem intrigam. Živele rdeče Ruše!

Socialistična kritika državnega proračuna

Govor sohr. Petejana v narodni skupščini povodom razprave o državnem proračunu.

(Nadaljevanje.)

Take slučaje imam tudi iz drugih krajev, recimo iz Bosne. Danes sem dobil pismo, ki kaže, kako se pri nas tolmači

zborovalna svoboda.

V Zenici... (Ivan Vesenjaj: V Mariboru je pa zborovalna svoboda!) Gospod kolega, ako ste Vi to sami občutili, je to posledica Vaše politike, ker vodite dvojno politiko. Eno na shodih, drugo pa v parlamentu. Naš narod pa dvojne politike ne pozna. (Franc Smodej: To je izmišljeno!) Gospod Smodej, to ni izmišljeno, to so posledice Vašega stanovanjskega zakona. (Ivan Vesenjaj: Na dotičnem zborovanju so bili fanatizirani ljudje!) Na vsakem zboru se ljudje lahko fanatizirajo. (Ivan Vesenjaj: Na Vaših pa najbolj!) Jaz sem sam poskusil, kakšna je svoboda na zborih, ki se vrše pod Vašo firmo. (Franc Smodej: Vi pridete na zbor samo terorizirati.) Vi ste še hujši terorist. Vi ste uvedli teror v Sloveniji. (Stepan Barič: Toga su se naučili od Vas.) Oni so prej preganjali in ubijali naše ljudi. (Franc Smodej: Niti eden ni bil ubit! Kdo je ubil Fakina?) Kdo je ubijal na Zaloški cesti naše ljudi? (Franc Smodej: Mi ne!) Streljali so Vaši policaji pod Vašo komando. Sram Vas bodi. (Medklici poslanca Bariča: Vi ne veste, kaj je bilo. Vaša žandarmerija je streljala.)

Gospod Smodej, nikar ne hodite na solnce. Vaša politika ni od danes, ampak je stara že nad 30 let.

Gospodje, ne bi omenil motenja zborovanj, če ne bi bil k temu izzvan, ker to se dogaja kolikor toliko povsod, tudi na Angleskem, kjer vlada najbolj prosta svoboda. Hotel sem to omeniti samo mimogrede, da pokažem, kakšna politična svoboda vlada pri nas.

V Bosni, v Zenici, so delavci sklicali zbor, da protestirajo proti šikanam inženjerja nekega podjetnika, ki so bile tolike, da jih delavci niso mogli več prenašati. Delavci niso imeli drugega pripomočka, kakor da skličejo zbor, sklenejo tam resolucijo in jo pošljejo na ministrstvo za šume in rudnike. Dogodilo se je pa, da je okrajni glavar zborovanje prepovedal in delavcem ukazal, da naj svoj protest naznanijo rudarski oblasti brez zborovanja. Ta slučaj je pač dovolj karakterističen in nam jasno dokazuje,

da se pri nas razlaga svoboda tako, kakor komu prija.

Te dokaze, gospodje, sem navedel zato, da se mi ne bo očitalo, da govorim vobče in

da delam krivico vladi ali komu drugemu, ne da bi za to imel dokaze.

Drug slučaj, ki ga moram tudi omeniti, zadeva istotako Vojvodino. Tam imamo več slučajev občinskih volitev, ki so jih omenili že moji tovariši iz kluba. Govorili so o tem, kako se vršijo tam občinske volitve in kaj se dogaja po izvršenih volitvah. Imamo slučaje iz občine Beočin, pa tudi od drugod, kjer so bili izvoljeni v občinske odbore delavski zastopniki.

Toda teh delavskih zastopnikov, ki so bili izvoljeni popolnoma pravilno in zakonito, pozneje župan ni hotel zaprijeti in priznati,

in vsi ugovori še do danes niso nič pomagali. Še danes ti delavski zastopniki ne morejo izvrševati svojih pravic, ki jim jih je dal narod iz svobodne volje.

Tudi v Bosni imate slučaje, da niso urejene občine, da narod ne ve, kje in komu naj poveri svoje pravice.

Gospodje, če premislimo vse te dokaze, se ne čudimo, da se buržuazijske stranke tako pehajo za oblast in da te stranke, osobito pa policije, nočejo dati iz rok in nočejo dovoliti, da bi državljani svobodno mogli uživati svoje pravice in vršiti dolžnosti.

Gospodje, imel bi omeniti danes še nesrečno bastilijo, toda nočem govoriti o tem, ker se je že včeraj o tem preveč povedalo. Omeniti hočem samo to, da mi je žal, da je včeraj vlada večina odklonila predlagano anketo. Osobito mi je pa žal, da je to storil g. notranji minister, ki je Slovenec in je odlonil to anketo, ki bi nam dala najvišjo moralno silo doma in na zunaj. Studiral sem, zakaj je g. minister odklonil anketo, ki bi naj preiskala stvari, ki niso samo gola fraza, ampak dokazana dejstva. Dokazano je po pričah, da je bil ta in ta tepen ob tej in tej uri in v tej in tej sobi.

Če bi ta anketa preiskala vse te stvari in ugotovila, koliko je na tem resnice, mislimo, da bi bilo to od velike koristi.

Reklo se je, da tega ne smejo storiti, ker bi bile dane s tem koncesije opoziciji, na drugi strani bi se pa v inozemstvu priznalo, da so vsi ti očitki resnični. Toda ta politika vladne večine je pogrešna. Inozemstvo prav dobro ve, kaj se dogaja v Glavnjači. Gospodje, danes po odklonitvi ankete inozemstvo še bolj veruje v resničnost teh očitkov in ima še več interesa, da

celo stvar bolj pretirava, kakor je pa res. (Ivan Vesenjak: Kako pa postopajo z vašimi tovariši v Trstu?) Gospod profesor, o tem bom že govoril. Toda to še ni noben vzrok, da se pri nas vse to tolerira. (Klerikalec Stepan Barič: Idite v Trst, pa tamo tako govorite.) Jaz sem narodni poslanec Jugoslavije, ne pa Trsta. Danes sem tukaj narodni poslanec in imam pač pravico, da o tem govorim. Gospodje, smatram, da je ta odklonitev netaktnost, ki nam bo v inozemstvu več škodovala, nego koristila.

Zelo sem bil zadovoljen s prvim delom odgovora g. notranjega ministra, ki je nekako desavuiral današnji vladni sistem. To je bilo zelo veliko. Zato sem pričakoval, da bo temu sledil tudi drugi korak in da bo g. minister sprejel parlamentarno anketo, ki naj bi preiskala dogodke v Glavnjači, ne pa morda kake druge ankete, ki ne bi nikdar prinesla dovolj jasnosti. Gospodje, smatram

in mislim, da smarate to tudi vi, da je nujna socialna in kulturna potreba, da take stvari v naši državi že vendar enkrat prenehajo.

Istotako je treba omeniti tudi eno drugo slabo stran naše politike, pod katero trpi posebno delavski razred že 5 let. To je

zakon o zaščiti države.

Gospodje, ta zakon je bil ustvarjen pod utisom ubijstva pok. ministra Draškovića. Konstatiram, da služi danes ta zakon v vse druge svrhe, nego pa za to, za kar je bil sprejet. Danes

ščiti ta zakon gotove plačake,

da smejo po mili volji izrabljati in plačkati delavski razred, ki mu je odvzeta vsaka pravica, da bi se mogel braniti. Gospodje, dokazano je, da se pod zaščito tega zakona plačka i sama država.

(Dalje prihodnjič.)

Dnevne novice.

Proslava prvega maja se bo v ljubljanski oblasti vršila enotno, da se s tem bolj poudari, kako nujno je potrebno, da se delavstvo skupno bojuje za svoje socialne pravice in za svoja načela. Letošnji maj bodi v glavnem protest proti splošni reakciji.

Propagandni izlet

v ljubljansko okolico priredi na velikončni ponedeljek dne 9. aprila t. l. krajevna organizacija Socijalistične stranke Jugoslavije v Ljubljani skupno z ostalimi delavskimi organizacijami. Zbirališče ob 1. uri popoldne pred Gradiščem štev. 2, od kjer odidejo izletniki do Ježice, preko mostu na Gameljne. V Gameljah kratke odmori, nakar odhod v Tacen, kjer je zopet kratek odmor. Nato odhod v Št. Vid, Spodnjo Šiško do kavarne Evropa, kjer je razhod. Izleta se udeleži godba na pihala in delavski pevci. Za razvedrilo in zabavo bo dovolj preskrbljeno. Vse sodruge in somišljenike pozivljamo, da ta dan ne prireajo drugih izletov, temveč se udeležijo polnoštevno s svojimi družinami našega izleta, da se medsebojno seznanimo in ustvarimo prepotrebno družabnost. — Odbor SSJ v Ljubljani.

Javna vprašanja g. dr. Gosarju, ministru socialne politike na razpoloženju. S svojim načrtom stanovanjskega zakona, s katerim kvarite delo sodr. Petejanu, ste pokazali, da ne razumevate pravilno stanovanjskega vprašanja in da ne čutite stiske stanovanjskih najemnikov. Vi hočete vse breme odvaliti od države in ga preložiti na ramena občin. Vprašamo Vas, ali se ne zavedate, da je stanovanjsko vprašanje splošno važna socialno-politična zahteva, na kateri je in mora biti v prvi vrsti zainteresirana država? Vprašamo Vas, ali se ne zavedate gorostastosti svojega predloga, da naj b ististe občine, ki bi, upoštevajoč stisko stanovanjskih najemnikov, odložile prisilne deložacije za več kakor poldrug mesec, s tem nase prevzele dolžnosti za vse deložirance in brezstanovanjce preskrbeti zasilna stanovanja na svoje stroške? Kje naj vzamejo občine denar? Vprašamo Vas, ali ne uvidite vse nevarnosti Vašega predloga, da smejo hišni posestniki po svoji volji odpovedovati stanovanja, višina pa naj bo maksimirana po zlati valuti? Kaj se bo zgodilo? Hišni posestnik bo rekel najemniku: Najemnine Ti jaz nič ne zvišujem, pač pa Ti odpovedujem stanovanje. Če

Za nego zob je potrebno
potrebna zobna pasta
„PEBECO“.

nočeš biti deložiran, priznaj prostovoljno tisto najemnino, katero jaz zahtevam. Sicer bom dal stanovanje na dražbo in tisti, ki bo največ ponudil, bo stanovanje dobil. Vprašamo Vas, ali nimajo hišni gospodarji lahko nad Vami največje dopadenje in ali ne za služite, da Vas izvolijo za svojega častnega člana? G. Gosar, Vi ste včasih hoteli biti socialni politik, pa ste kot socialni politik definitivno doigrali. Prosimo za pismen odgovor v »Pravici« ali pa v »Ognju«. — Več stanovanjskih najemnikov.

V Ljubljani rastejo šotori in barake na prostem kakor gobe po dežju, tega nihče ne vidi. V ljubljanski občini so ustvarili sedaj demokrati in klerikalci lepo večino. Vseh je 45, opozicija pa šteje le 4 občinske svetnike. Takva večina bo menda vendar v stanu, da zgradi v najkrajšem času potrebno število cenjenih stanovanj.

Ljubljanski podžupan prof. Jarc je špases človek. Ko je sodrug Likar rekel, da se je med demokrati in klerikalci sklenil zakon, je filozof prof. Jarc z vso ogorčenostjo izvajal, da je naš zastopnik žalil cerkvene ustanove in s tem »za lase« privlekel nepedagoško trditev, ki ji najbrže sam ni veroval ter vlačil vsaki obred v politično kupčijo. Da bo g. profesor potolažen, mu moramo povedati, da je naš govornik mislil pri tem na civilno poroko. Vsaj g. profesor vendar sam ve, da je bil ta zakon sklenjen na magistratu, torej nima z verskimi obredi nič opraviti. Koliko časa pa drži tak civilni zakon, bo pa pokazala — bodočnost. Vprašanje je le še, če so dobili klerikalci za ta zakon škofov dispens.

Umrl je s. Ivo Kopač v Ljubljani v soboto dne 31. marca 1928. Pogreb je bil v ponedeljek dne 2. apr. ob 17. uri popoldne iz bolnice na Vič. Pokojnik je bil zvest član naše organizacije. Pokopala ga je pljučna bolezen. Blag mu spomin!

Nemški parlament razpuščen. V soboto so razpisane za 20. maja. V soboto je imel Reichstag svojo zadnjo sejo. Po tem, ko je bil prečitan dekret o razpustu in novih volitvah, so se vršili običajni nagovori. Ko je predsednik sodrug Löbe zaklical: Naj živi nemško ljudstvo! so zaklicali komunisti: Doli! Volilcev bode pri predstojih volitvah okrog 41 milijonov, t. j. za 2 in pol milijona več, kot pri zadnjih volitvah leta 1924. V Nemčiji volijo seveda tudi žene.

Na Poljskem se parlament punta proti diktaturi Pilsudskega, ki je postal nekaj napol Mussolini. G. Pilsudski ukazuje parlamentu, koga si naj volji za predsednika in pri tem pušča renitentne poslance uklenjene iz zbornice goniti. Parlament pa ne mara diktature, zato si je izvolil za predsednika socialističnega voditelja

V Moskvi ne bo enotne proslave 1. maja.

Pristaši Trockija, Radeka in ostalih voditeljev, ki jih je, kakor znano, sedanjí diktator Sovjetske Rusije, Stalin, poslal v prognanstvo, so sklenili, da ne bodo 1. majsko proslavo izvedli skupno z oficijelno komunistično stranko, ki ji načeluje Stalin. Svoj sklep utemeljujejo s tem, da s stranko, ki se proti lastnim v opoziciji stoječim sodrugom poslužuje carističnih metod in ki je torej po svojem bistvu konterrevolucionarna in bonapartistična, revolucionarni proletarijat ne more in ne sme imeti nobene zveze. Enako stališče zastopajo tudi Trockiju vdane komunistične organizacije v Nemčiji

in na Češkem. (Naši komunisti pa so svojim čitateljem doslej sploh zamolčali, da je Stalin poslal Trockija v prognanstvo. Niti z eno besedico niso doslej obsodili carističnih metod današnjega diktatorja in voditelja komunistične stranke, narobe, oni odobravajo njegovo početje in prognanstvo Trockija, Radeka in drugih, potem pa socialistično delavstvo vabijo na skupne proslave in v enotno fronto z njimi, ki so »konterrevolucionarji« najhujše vrste, s katerimi Trockijevi pristaši v Rusiji in v vseh ostalih deželah v Evropi nočejo imeti nobenih stikov več. — Op. ur.)

Klerikalci podražujejo vodo — ne samo v Mariboru, ampak tudi na — Dunaju!

Nižja Avstrija se je po prevratu razdelila tako, da ima sedaj dva deželna zbora: enega za mesto Dunaj in enega za ostalo deželo. To so hoteli klerikalci, da na ta način vsaj en del dežele rešijo »rdeče povodnji«. To se pa danes maščuje. V podeželskem deželnem zboru imajo sicer klerikalci, ali kot se oni tam imenujejo »krščanski socialci«, večino, ampak denarja nimajo, medtem ko stoji Dunaj, ki ga upravljajo socialisti, v finančnem oziru naravnost sijajno in to kljub temu, da je dunajska mestna uprava znižala razne davke in dajatve! V tem slučaju gre za pitno vodo.

Dunaj ima dva moderna vodovoda, napeljana iz Semmerinškega pogorja, nad 100 km daljave. Vodna naklada na Dunaju je sledeča: Vsaka oseba dobi dnevno 35 l vode brezplačno, kar je pa več, se smatra kot večja poraba in se plača za 1000 l 15 grošev ali 1.20 Din. Industrija plača 4 groše ali 32 par za kubični meter. Skupni dohodki znašajo letno 9.4 milijonov šilingov ali 75.2 milijona Din. Sedaj pa so prišli klerikalci v nižjeavstrijskem deželnem zboru na prefrigano idejo, da obdavičijo dunajski vodovod, ki gre po ozemlju njihove dežele in sicer s **stodvajsetodstotno naklado**

na celokupni donos vode na Dunaju, kar bi znašalo 91 milijonov Din letno. Kaj bi to pomenilo za dunajsko prebivalstvo, ki ga socialistična uprava ščiti pred vioskimi davčninami, to si lahko zračunamo. Za večjo porabo bi se moralo plačati 2.40 Din za kub. meter in industrija bi pa morala plačati namesto dosedanje štiri, še 10 grošev. Tedaj 250 odstotkov več!

Toda krščanskih socialcev apetit še s tem ni izčrpan. Da bi mogli svojo deželno kaso še bolj napolniti, so se domislili, da bi bilo treba tudi napeljavati električne struje obdavičiti, ki je napeljana mnogo desetkilometrov iz Gornje Avstrije na Dunaj in sicer na vsak meter napeljavajo po 1 šiling, t. j. 8 Din mesečno. Da se bodo socialisti v nižjeavstrijskem deželnem zboru takim roparskim naklepom energično uprli, ravnotako Dunajčani, ni dvoma. Tu se zopet jasno vidi, kako gospodarijo klerikalci in kako socialisti. Dokler so vladali na dunajski občini črni, ni dobilo prebivalstvo niti enega litra proste vode. Zato pa so profitirali samo pri vodi letno nad 12 milijonov zlatih kron, medtem ko se zahteva sedaj samo toliko, kolikor znašajo faktični stroški za vzdrževanje.

LEO SILA:

Človek mrtvaških lobanj.

Kronika raztrganih duš.

5

Res je, da ni mogel prikrivati žive krvi svojega telesa, toda vse to je bilo tako otroško nedolžno in velikokrat potencirano samo radi dolgočasje, ki je velikokrat domovalo pri marsikateri uri tega ali onega profesorja. Koliko pesmic in verzificiranih pisem so napisali! Gorje pa, če je katera prišla v roke razredniku ali kakemu napetemu profesorju! Čustvo do deklet in spoznanje, da je sošolka povsem drugačno bitje, se je razvijalo od razreda do razreda. In že v tretjem so si razdeljevali punce. Nekateri starejši so celo znali pripovedke iz zakotne ulice, kjer so se shajale prostitutke. Časi so bili nemirni in otroci so doživljali veliko stvari zgodaj in nihče ni imel časa, niti smisla, da bi se prijateljsko pogovoril z njimi.

Po prevratu so prišli novi učenci, novi sošolci in sošolka Marja. Lepa, črna, temno poltna, ogorčeta od južnega solnca in v kratkem belem krilu. In Leo je sanjari o njej in mnogo sošolcev. Toda Leo je bil eden izmed najmlajših in tudi denarja ni imel za bonbone, ki jih je Marja, hčerka sodnega svetnika, kaj rada zobala. Zato je moral v ozadje. V peti šoli je napisal pesem z akrostihonom o Marji in o sošolcu Tonetu, dvakrat nemu repetentnu, spretnemu goljufu pri šolskih nalogah in veččem v raznih znanostih življenja, ulice . . . Zato je dobil v odmoru klofuto. Še isti dan, ko je pesem izšla v razrednem listu.

Dekle je prvič poljubil v četrti šoli, ko je imel 14 let. Z nekaterimi tovariši so se skupno po večerih potikali po parku. Eden izmed njih, sin višjega finančnega uradnika, je na skrivaj tržil z zaplenjenim tobakom. Z dekleti so se spoznali pri sokolskih telovadnih nastopih, v parku, na promenadi . . . Tako se je zgodilo, da so jih hodili čakati po telovadbi, ali pa, da so se dogovorjeno sešli v gozdu izven mesta. Na eni izmed takih ekskurzij si je Leo priboril nežno blede Mirko. Ko so zvečer posedali v mraku parka, sta se poljubila. Pol ure po tistih prvih poljubih sta šla po gozdni aleji parka roko v roki. Ostali so, razdeljeni po bližini, sledili. Bili so cel klub, ki je imel ljubimce in ljubimke, tobakove tihotapce ter stražarje, ki so morali prežati, če se ne bliža njihovemu ljubimkanju kaka nevarna zver. Kak profesor ali oče tega ali onega, te ali one . . . In tako dalje. Hodili so spretno precej časa. Tisti večer po prvih poljubih pa je Leo prisolil klofuto enemu svojih sošolcev, ki je moral vršiti ljubezensko stražo. Tudi on se je potegoval za Mirko, katero pa je usoda naklonila Leonu. Hotel se je maščevati. Stopil je iz zasede k njima in izzivalno čestital.

To je bilo skrajno žaljivo. Leo je spustil roko svoje izvoljenke in mu prisolil krepko klofuto.

Kmalu na to se je vse razbilo. Oče fanta, ki je tržil s tobakom in je bil tudi v ljubimkanju četi poglavar, jih je iztaknil. Leo in Mirka po tem nista govorila nikoli več. Kakor da ju je postalo nena doma sram tistih prepovedanih poljubov . . . Tri leta nato je umrla Mirka na jetiki.

Hrepenenje Leonovo, ki mu nihče ni mogel dati ne besedice nasveta, utehe ali česar koli, je rastlo vedno bolj. Motilo ga je velikokrat pri učenju. Včasih se je zavedal svoje sentimentalnosti in petošolske sanjivosti. Zjezil se je, ker je hotel biti tudi v resnosti junak, ker je hotel postati mož. Saj je čital Cankarja, Dostojevskega, Tolstoja in je tudi sam koval pesmi in povesti . . .

V peti šoli na počitnicah se je pokazal kot spreten tekmeč in razdiratelj ljubezni. Igrali so na vasi Meškovo »Mater«. Iz vseh koncev so se zbrali študentje raznih šol, kakor je to že navada na deželi. Za dijaško podporno društvo so hoteli priigrati nekaj denarja. Leo je bil najmlajši. Imel pa je že eno leto dramatičnega tečaja za seboj, ki ga je na skrivaj, kljub šolski prepovedi, obiskal. Zato je bil pri dveh vajah celo režiser, dokler se nista sprla »ciganka Silva in župnik«, oba študenta v civilu in zaljubljen parček, ki se je ravno med vajami razhajal. Ko je prevzel režijo »župnik«, fant igralke Silve, je opazil, da Silva koketira z Leonom. Delala je to namenoma, ker je poznala ljubosumnost svojega fanta, ki je imel že 18 let in je dovršil drugi letnik učiteljskega.

Leo je pri tej zakolinski aferi triumfiral, ker je tako hotela Silva. Župnik pa se je jezil in na dan veselice, ko sta Leo in igralka Silva ves večer posedala skupaj in si zaljubljeno pogledovala v oči, se je napil do onemoglosti . . . Nato so se razšli in Leo je kmalu moral spoznati, da je bilo vse skupaj le trenutna igra Silve, ki se je hotela osvoboditi ljubosumnega tretjeletničarja. Baje je imela v mislih novega fanta, nekega kadeta vojne realke.

sodruža Dašinskega, ki je v starem avstrijskem državnem zboru igral odlično vlogo.

Katastrofa na gori Sonnblick. Pred kratkim smo poročali, da se je na Sonnblicku ponesrečilo vsled lavine 13 turistov. Pozneje so prispele podrobnosti o nesrečnih žrtvah. Bili so to izključno sami mladi sodruzi iz Dunaja. Najmlajši je bil star 21 let in najstarejši pa 30 let. Bili so člani društva »Prijatelji prirode« ter ob enem različni funkcionarji v raznih športnih ter drugih delavskih društvih ter organizacijah. Deset so jih izkopal iz pod snega, medtem ko trije niso mogli izkupati. Desetorici so v četrtek priredili na Dunaju slovesen pogreb na občinske stroške. Bili so to mladi fantje, katerih srca so hrepenela kvišku, vedno gor v — svobodo!

Srednjeveški socializem.

Črno kljuse Gusar jaše prek ovir in prek zagraje, da zaslužek bedne raje v vreče gusarjeve pobaše. H.

Zahvala. Krajevna organizacija SSJ se to pot iskreno zahvaljuje vsem somišljenikom in prijateljem, ki so kakorkoli pripomogli do zvišanja naših glasov pri volitvah v občinski zastop dne 1. aprila. Zavedajoč se svoje odgovornosti za koristno delo delovnega ljudstva, se bo vedno oziral na želje in zahteve svojih sodrugov in volilcev, katere še v nadalje naprošamo, da nam vedno stojijo ob strani z nasveti v izvajanju našega programa. — Krajevni odbor SSJ v Rušah.

Popravek. Pri zadnji objavi tiskovnega sklada iz Mežiške doline se nam je vrnila neljuba pomota in sicer v tem, da je daroval sodrug Stanovšek Hinko Din 10 in ne Din 5. Podojsteršek Ivan Din 2 in ne 1 Din; zraven tega pa še Raušer Anton Din 5. Zahvaljujemo se vsem sodrugom in upamo, da nam bodo to pomoto oprostili.

Vestnik „Svobode“.

Konferenca delavskih kulturnih društev v Mariboru.

Zadnji občni zbor »Svobode« je potekel pod vtisom zahteve štajerskih podružnic po razdelitvi »Svobode« na dva oblastna odbora v Ljubljani in Mariboru. Nespornost med centralo in Mariborčani je zavzel s tem ostro, določeno obliko.

Prva skrb novoizvoljenega centralnega odbora je naravno bila v tem, da premosti zahteve Mariborčanov, njihove vzroke in namen ter da najde najboljšo rešitev za splošno celotno »Svobodo«.

Centralni odbor je izrazil svoje stališče v organizacijski okrožnici, na katero je danes odgovorila že večina podružnic. Mariborski »Svobodi« je pa priporočil, naj skliče konferenco vseh svojih članov in vseh drugih mariborskih delavskih kulturnih društev z dnevnim redom: Notranja organizacija socialističnega izobraževalnega dela.

Ta konferenca se je vršila v petek, dne 16. marca ob navzočnosti 100 sodrugov in sodružic, članov »Svobode«, Zveze delavskih pevskih društev, »Frohsinna«, »Enakosti« iz Studencev, železničarske godbe, »Kričatega kola«, pevске sekcije pekov i. dr.

S. Pressl je kot predsednik mariborske »Svobode« pozdravil vse navzoče in podal besedo predsedniku centralne »Svobode«, s. Štuklju.

Ta je razložil načrt reorganizacije »Svobode« in združenja raznih samostojnih zvez in društev v eno delavsko kulturno centralo.

Težišče dela mora preiti na razne podzveze, ki naj imajo tudi članarino po svojih potrebah, centrali naj se pa odračunava kvoto, s katero bo lahko skrbela tehnično za vse podzveze in dajala vsem socialistične smernice za delo. Posamezne strokovne organizacije so zase samostojne z različnimi pravili. Strokovni komisiji pa plačujejo gotovo kvoto za »Delavca« in splošne akcije; podobno temu moramo urediti kulturne organizacije. Društva, ki imajo za seboj staro tradicijo, ohranijo lahko svoje ime in pravila ter se priključijo centrali kot samostojna društva. Ta načrt je boljši kot pa delitev na oblastne odbore. Med Mariborčani in ljubljansko centralo je bil nespornost deloma radi lenobe in nereda na obeh straneh; iz te nevolje je izšla naravno zahteva po oblastnih odborih, toda osnovni nespornost ni bil v lenobi, temveč v neprikladnem organizacijskem ustroju. Čim se reorganizacija izvede, bodo lažje delale posamezne stroke: telovadci, pevci, dramatik, športarji itd., podružnice bodo finančno močnejše, centrala bo pa tudi lažje izhajala. Čez noč se seveda vsega zamujenega ne da popraviti in čim pridneje bomo delali v bodoče, tem hitreje bomo dosegli svoj namen. Nato stavi tudi predlog, ki sta ga sporazumno izdelala s. Selinškom, zastopnikom Zveze delavskih pevskih društev.

K. debati se je oglasil najprej s. Selinšek, ki je dejal, da se s tem načrtom strinja in da s tem opušča tudi zahteve po delitvi »Svobode« na dva oblastna odbora. Navaja zgodovino Zveze pevskih društev, ki je navezala stike z delavskimi kulturnimi društvi izven Slovenije ter izjavlja, da čuti živo potrebo po združitvi v eno kulturno matico.

Sodr. Močnik se v imenu »Frohsinna« izjavlja za združitve in pravi, da si želi centralo, ki nas bo vse vodila v socialističnem duhu.

Sodr. Vidovič starejši pozdravlja Štukeljev referat in izraža upanje, da bo centrala »Svobode« delala tako naprej, kot je po zadnjem občnem zboru pričela.

Sodr. Steinecker v imenu žel. godbe in s. Perko v imenu kolesarjev pozdravlja načrt in pravita, da se bosta posvetovala s svojimi društvi.

Nato je konferenca soglasno sprejela sporazumni predlog ss. Štuklja in Selinška. Sklep se glasi:

»Konferenca mariborskih socialističnih kulturnih organizacij z dne 16. marca 1928 ugotavlja potrebo po združitvi raznih samostojnih delavskih kulturnih zvez in društev v Jugoslaviji v enotno delavsko kulturno matico. Konferenca predlaga, da odbora »Svobode« in Zveze delavskih pevskih, glasbenih in umetniških društev Jugoslavije izdelata sporazumno natančen tozadeven načrt.«

Centrala »Svobode« je ta predlog sprejela in že naprosila Zvezo pevskih društev za skupen sestanek.

Vse podružnice »Svobode« pa pozivamo, da s pridnim in vestnim delom pospešijo razmah delavskega kulturnega gibanja.

Vsem podružnicam priporoča centralni odbor »Svobode«, da si nabavijo knjigo »Društveno pravo v Sloveniji«, ki obravnava na 238 straneh sedaj veljavno društveno pravo z vsemi izpremembami pod SHS. Knjiga stane Din 50.— in se naroča pri dr. Rudolfu Andrejki, Večna pot 3, Ljubljana in pri vseh večjih knjigarnah.

Izredni občni zbor ljubljanske podružnice »Svobode« se je vršil v petek, dne 16. marca ob pol 8. uri zvečer v Delavskem domu. Sodr. predsednik je v kratkem govoru ožigolal zaspanost članov ljubljanske podružnice in apeliral na mlade ljudi, da bi se v bodoče udeleževali v tej organizaciji. Iz poročila tajnika je razvidno, da je članstvo ostalo skoraj na isti višini, kakor je bilo preje. Sodr. Franjo Aleš poroča v daljšem govoru o boju ter o razrednosti; predloži smisel organizacijskega dela in pomen organizacije, zlasti delavske organizacije, ker je to važna potreba. Sicer grozi delavstvu beda, propast. Delavstvu manjka izobrazba; rešitev temu so dobre proletarske socialistične knjige, poučni tečaji, predavanja. Delavsko gibanje v Ljubljani je zelo slabo, zato ob tej priliki apelira, da se delavstvo v delavski kulturni organizaciji organizira in da to delavsko izobraževalno organizacijo ojači ter zbere okoli nje veliko maso idejnikov. Sodr. Trtnik poroča o stanju blagajne in ožigolal netočnost članov v zadevi plačevanja članarine. Govorilo se je podrobno o reorganizaciji ljubljanske podružnice, ki se je izvedla na ta način, da je stopil SK »Svoboda« v ljubljansko podružnico. V debato so posegli ss. Franjo Aleš, Simončič, Siard in drugi. Nato se je izvolil naslednji odbor: Predsednik Štukelj, podpredsednik Siard, tajnik Batič, blagajnik Večerlin. Odbor: Mišič, Perko, Malovrh. V nadzorstvo pa ss. Franjo Aleš in Franjo Koren.

Dobrunje.

V nedeljo je priredila tukajšnja podružnica »Svobode« predavanje s skioptičnimi slikami »Svetovna vojna«. Predavanje se je vršilo v Bizoviku ob sijajni udeležbi. Predaval je s. Berdaj. Seveda to pa ni bilo prav mladeničem okoli Orla, ki so se tudi polnoštevilno udeležili. Hoteli so tekom predavanja izzivati. Odlikoval se je najbolj zopet tisti »brihtni Tonček«, ki pravi, da ima večkrat vojno, baje z lastno pametjo. Svetujemo mu, da naj bo bolj previden, drugače ne bo general SLS. Svobodaše smatra za fašiste! ... Na praznik je priredil dramatični odsek »Svobode« igro »Srenja« v Zalogu. Prihodnjo nedeljo se bo pa vršilo skioptično predavanje o »Kitajski revoluciji« v Zadvoru pri »Cirilu«. Na delo, sodrugi, za cilji »Svobode«. Svobodaš.

Maribor.

Mariborsko narodno gledališče.

Torek, 3. aprila, ob 20. uri: »Kreutzerjeva sonata.« Ab. A. Premijera.

Sreda, 4. aprila: Zaprto.

Četrtek, 5. aprila, ob 15. uri: »Pasijon.«

Kuponi. — Ob 20. uri: »Stabat mater.«

Prikrat.

Petek, 6. aprila, ob 15. uri: »Pasijon.«

Kuponi. — Ob 20. uri: »Stabat mater.«

Bajoneti v mariborski kurilnici.

V kurilnici se od soboto naprej nahaja večje število policistov, v ponedeljek pa so celo poklicali iz koroške proge orožništvo, katero sedaj patrolira okrog in razburja s tem mirno delavstvo.

Zakaj vse to? Lansko leto je bil pred mariborsko poroto obsojen bivši računovodja tukajšnje kurilnice in njegov pomočnik, oba priznana dravotvorna stebra, da sta poneverila večjo vsoto denarja od delavskih plač in premij. Več organiziranih sodrugov je potom Saveza žel. organizacije vložilo tožbo za povrnitev denarja in je sodišče tudi v njih prilog odločilo in sicer, da se jim isti denar

Nogavice iz prave ali umetne svile.

Vsaka dama ve, koliko veljajo njene nogavice, in radi tega treba paziti, da bojo zmeraj popolnoma v redu.

Z »RADIONOM« lahko perete nogavice kolikorkrat hočete, one ne bojo nikdar izgubile svoj prvotni sijaj.

Eno pravilo je važno: Vedno je treba »RADION« v mrzli vodi raztopiti, a potem nogavice izprati v mlačni raztopini. Potem izprati s čisto vodo in razprostrti, da se suše.

S takim pranjem bojo nogavice ohranile svoj sijaj in svoj svileni izgled.

mora izplačati do 7. marca t. l. Ali glej ga spaka: namesto izplačanja prikrajšanih premij so železničarji dobili novo brco in sicer jim je uprava odtrgala kar znova zopet 30 odstotkov od sedanjega že itak male akordne premije, istočasno pa tudi zaprla skladišče živil. Da se je v ozirom na vse to polastil obup delavstva, je pač samo ob sebi razumljivo, a za pomirjenje so primarširali bajoneti jugoslovanskega Seipla, kot na roparje in tolovaje, da vobvarujejo ogroženi mir.

Za danes se vzdržimo vsakega komentarja, vendar pa bomo ves nadaljni potek budno zasledovali ter ob priliki javnost obvestili o škandaloznih razmerah, ki vladajo pri nas.

O dogodkih v kurilnici je bil obveščen tudi poslanec s. Petejan, ki se je danes na licu mesta o vsem točno informiral in bo storil vse, da zaščiti delavce.

Proračunska seja mariborskega občinskega sveta.

Pozno sicer, ali vendar je prišlo v mariborskem občinskem svetu do proračunske razprave za l. 1928. Proračun je bil sicer sestavljen še pred občinskimi volitvami (18. dec.), vendar je taktika vlada-joči kliki narekovala, da se bo šele tedaj razpravljalo o njem, ko se bo vedelo, kdo pride po volitvah na krmilo. Po volitvah pa se je moralo iskati večino in ko se jo je končno našlo, potem se je vršilo mesece dolgo konstituiranje in šele koncem marca je dobil Maribor svoj proračun, dasi se je proračunsko leto začelo s 1. januarjem. Redna potrebščina je po prvotni sestavi izkazovala okroglo 13.700.000 Din. Za to vsoto je bilo predvideno kritje v skoraj enaki meri, ki pa je bilo fiktivno, ker se je postavilo v dohodke vsoto od 1.774.000 Din na račun najemnine vojašnic, za katero stoji mešna občina z vojnimi erarjem v pravdi in se še ne ve, če in kdaj bo mešna občina visoko najemnino prejela. Ta vsota je v času občinskih volitev držala kot zid in so klerikalci z njo uganjali najdebelejšo demagogijo. Toda sedaj so jo mirnodušno črtali, vsled česar je nastala v proračunu strašna vrzel. Finančni odsek se je trudil v širih dolгих sejah, da je kolikor toliko prilagodil izdatke stvarnim dohodkom. To pa se ni dalo popolnoma izvesti, dasi je večina posegla po novih davkih. Proračun se je znižal za okroglo 1.500.000 Din in je ostalo nepokrito okroglo: 400.000 Din. Občinska podjetja niso tukaj zapopadana, dasi prinašajo ista znaten delež k splošni mestni upravi. Proračun narašča od leta do leta in se je od časa, ko so bili socialisti na »vladi«, naravnost podvojil in posamezne postavke so se celo potrojile, ne da bi se bil delokrog mestne občine znatneje povečal in tudi ne, da bi se bile od l. 1924 sem plače zvišale, razen nekaterim parti-zanskim privilegirancem, da se je nastavilo celo nadštevilno uradništvo, da se je precej mladih uradnikov iz političnih motivov upokojilo, drugim zopet iz enakih motivov vračunalo neverjetno visoko število službenih let, tako da so že pri svojem službenem nastopu sposobni ter zreli za — penzijo. V sredo dne 28. marca se je vršila prva plenarna proračunska seja, ki so jo izpopolnili trije socialistični in en govornik nemške stranke v generalni razpravi. Po kratkem govoru referenta g. dr. Jerovška (SLS), ki je podal nekaj splošen pregled,

se je oglasil prvi sodrug Grčar, ki je govoril o tehnični strani proračuna. Za njim se je oglasil k. besedi s. Bahun, ki je skraj v dveurnem govoru obračunaval s klerikalno demagogijo ter baharijo, ki so jo uganjali, dokler se niso dokopali na krmilo v občini, silno skrupulozno ter natančni in varčni, ki so pobijali vsak nov izdatek, ki niso dovolili zvišanja postojajočih virov, a še manj uvedbo kakega novega davka, tudi davka na kak luksuz ne. Sodruga Bahun je citiral klerikalcem »Stražo« iz l. 1923, ko so klerikalci proračun obstruirali. Takrat so n. pr. silno pobijali vsako najmanjšo zvišanje doklade na vino, češ, da se ne sme vinske produkcije uničiti. V ospredje so vrivali uboge vinčarje in »delavce«, ki si ne bodo mogli privoščiti kocarčka vina. Toda klerikalci so od takrat zvišali vinsko doklado od 70 par na 240 Din pri litru ali od 1.190.000 na štiri milijone Din letno. Poleg tega so pa uvedli še nove oblastne davščine. Sodr. Bahun je osvetlil od več strani slabo Leskovarjevo upravo, zlasti različno postopanje z delavskimi plačami ter nastavljanje partizanov, ki imajo lepe pokojnine, pa še jih drži celo preko števila, med tem, ko pridni in kruha prepotrebni ne pridejo do služb. Seveda s. Bahun ni od daleč vsega materiala izčrpal, zato je prišel za njim še sodrug Eržen k besedi, ki je v več kot poldrugournem govoru sliko izpopolnil s tem, da je klerikalcem čital »Mariborčana«, klerikalni volilni list. To so bile naravnost bombe in videlo se je, da klerosom ni tako lahko pri duši, kot jim je tam na Koroški cesti, kjer pišejo oni obrekovalne pamflete proti socialistom. Klerikalci so mirno in tiho poslušali levite, zavedajoč se tega, da imajo socialisti, ki jih je trikrat toliko kot jih je bilo preje, ključ situacije v rokah. S tem je bila generalna debata končana. O specialni prinesemo nekoliko vrstic prihodnjč.

Ljudska univerza v Mariboru.

Prihodnji teden nas obišče potovalka in pisateljica gđe. A. Karlin iz Celja, ki je preživela mnogo let na Kitajskem, Japonskem, v Avstraliji itd. in v največji meri spoznala življenje tamk. prebivalstva. Gđe. Karlin je edinstven pojav prave romantične, strastne potovalke, ki jo miče tembolj daljni svet, čim je grozovitejši in nevarnejši!

V torek, 3. aprila ob pol 8. uri predava v Studencih (deška šola) o »Delovnih prilikah in delavskem položaju širom sveta« in sicer na podlagi lepih skioptičnih slik.

V sredo, 4. aprila predava ob 8. uri (v Mariboru, Slomškov trg 17) o veleinteresantni temi »Dve leti na avstralskih otokih« na podlagi lepih skioptičnih slik.

Špecialist za notranje bolezni dr. Janko Pihlar se je po večletni klinični praksi v inozemstvu naselil v Mariboru in ordinira v Prešernovi ulici štev. 2, II. nadstropje.

Zagorje ob Savi.

Revolucija v Zagorju! Da smo Zagorjani revolucionarni, to že menda ves svet ve. Samo da smo dosedaj še same nekrvave revolucije vršili. Ali sedaj je prišlo do resnosti. Revolucijo so začeli voditi tisti, ki so že sedaj

bili po poklicu ubijalci — namreč mesarji. Kljub temu, da smo Zagorjani, kakor že omenjeno, revolucionarni, vendar toliko koncilijantni pa smo, da plačamo vse, kar kdo od nas zahteva. Tako smo tudi najvišje cene za meso čisto mirno prenašali. Ali gospodarske razmere so nas pritirale tako daleč, da ni bilo več denarja za meso in začeli smo se bolj vegetarijsko prehranjevati. To so pa zopet občutili mesarji. Pa glej ga spaka! Mesar g. Ino v Zagorju jo je pogruntal. Mislil je, če dam meso po 10 Din 1 kg, potem bom odjemalce pridobil in s tem tudi sebi pomagal. Kakor rečeno, tako storjeno. Drugi mesarji, videč to, so se silno razburili, češ,

Mobilije vsakovrstne od navadne do najfinejših izdelave iz mehkega, trdega kakor tudi inozemskega lesa po najnižjih cenah. Samo lastna izdelava v Produktivni zadrugi mizarstvih mojstrov. S prvim majem zelo znižane cene, solidno in dobro delo kakor tudi enoletno jamstvo.

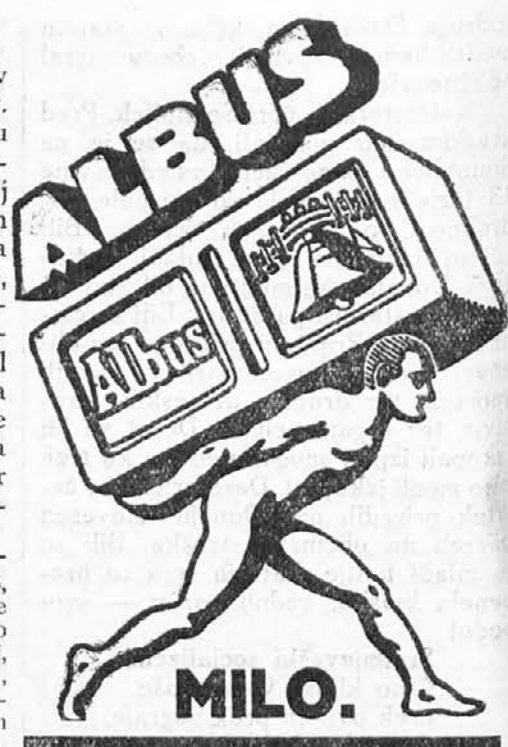
Maribor, Grajski trg štev. 3.

ne, po tako nizki ceni pa ne bomo mesa prodajali, rajši »bude« zapremo. A to je trajalo samo 3 dni; zakaj, videli so, da sami ne morejo biti obrtniki in konsumenti. Naenkrat so sklenili, da bodo vsi po 10 Din prodajali goveje in volovsko meso pa po 16 Din kg. Ali bog obrača in mesarji mislijo, da bodo obrnili. Začeli so klati same stare »buše«. Žene se pritožujejo čez slabo meso in juho. Mesarji pa odgovarjajo: ja, za 10 Din vam ne moremo dati boljšega mesa. Tako se sedaj vrši ta boj z »bušami«. Hudo mušnež pa, ki to piše, svetuje Zagorjanom sledeče: sedaj je še postni čas, vzdržite se še mesenih jedil kolikor mogoče; če boste to storili, boste videli, da se bo eden izmed mesarjev spreobrnili, ki bo prodajal dobro goveje meso po 10 Din, a volovsko meso pa po 13 Din kg. K temu potem pojdite vsi, a ostale grešnike pa pustite, naj sami svoje »buše« pojedjo in videli boste, zmaža bo vaša, ne pa mesarska.

Poljčane.

Dne 23. marca t.l. smo položili v grob našega zvestega sodelavca sodr. Sanjšeka. Pokojni, ki je bil po poklicu sedlar, je doživel visoko starost, skoraj 80 let, vključno težki borbi za svoj življenjski obstoj. Kot zvest strankin zaupnik se je udeleževal skozi vsa leta aktivno v delavskem pokretu, tako na kulturnem, kakor tudi na združnem polju. Vseprisod smo videli osivelega starčka, kako je bodril in navduševal naš trpine v borbi za idejo socializma. Na zadnji poti ga je spremljala tudi tukajšnja pož. bramba kot svojega najstarejšega člana, za kar se ji iskreno zahvalujemo. Slava njegovemu spominu!

Vse dopisnike in sotrudnike prosimo, da nam oprostijo, če nismo mogli doslej vse objaviti, čeprav je vse važno in bi bilo treba vse takoj objaviti. Gradiva in stvari, o katerih je treba vsaj najnujnejše pisati, je dosti, prostor pa omejen. Prihodnja številka »Del. Politike« izide na šestih straneh in bomo ob tej priliki vse objavili.

Delikatesna trgovina
FRANC KURINČIČ
Prijeten bufet za sedeče goste.
Maribor, Aleksandrova c. 31.

ŠTAMPILJE.
S. PETAN, Maribor, Aleksandrova c. 43, nasproti gl. kolodvora.

POLIRAR.

Iščem v stalno službo dobro izvežbanega, samostojnega polirarja za kose. Nastop prej ko mogoče.

Karol Globočnik, tovarna kos, Tržič.

Vsi kupujejo obleke pri
J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17
ker tam se dobi suknjo že od 26 Din naprej, kakor tudi vsakovrstno drugo blago po najnižjih cenah.

Specijalist za notranje bolezni Dr. Janko Pihlar

se je po večletni klinični praksi v inozemstvu naselil v MARIBORU in ordinira

v Prešernovi ulici 2
II. nadstropje.

VELIKA IZBIRA RAZNEGA BLAGA ZA VELIKONOČ

kakor:
otročje nogavice (Kindersocken) par od 6 Din naprej
moške nogavice 6 . . .
ženske nogavice 8 . . .
Nadalje srajce, ovrtniki, samoveznice, rokavice, pasovi, palice, svileni traki, vezanine, ščipke ter vložki po najnižji ceni!
Spec. trgovina svilenih ter flor nogavic. Brezkonkurenčne cene!

EKSPORTNA HIŠA „LUNA“
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA ŠT. 19

Halo, kam v sezoni?

Samo pri Anton Auer klobučarju
kupite moderne klobuke za gospode, dečke in dame v vsakovrstni lastni izdelavi kakor tudi sledečih svetovnih trdk:

Hücl, Ita, Blum, Pichler itd.

Vsakovrstne predelave in popravila bodo strokovnjaško izdelana hitro in solidno po brezkonkurenčnih cenah

MARIBOR, Vetrinjska ulica 14.

„Dürkopp“ šivalni stroji,

bodisi za čevljarje, krojače, šivilje ali za domačo porabo, so bili in ostanejo vedno najboljši. — Posebno pa opozarjam čevljarje, da imam v zalogi **levične stroje** (Linksarm), najboljše kakovosti in po brezkonkurenčnih cenah, proti 10 letnemu jamstvu. — Se priporoča **JUSTIN GUŠTINČIČ**, trgovina in mehan. delavnica, Maribor, Tattenbachova ul. 14, nasproti Narodnega doma.

POTNI KOVČKI

In usnjate torbice v vseh oblikah, gonilni jermeni za tovarne in žage, konjske opreme in pritlikline, gamaše, nahrtniki, ovrtniki in torbice za pse, vse v največji izbiri pri

IVAN KRAVOS, Maribor, Aleksandrova c. 13.

Kovčki in torbice za vzorce in potnike se izdelujejo v lastni torbarski delavnici na Slomškovem trgu št. 6 v Mariboru.

Enkratna ponudba.

Vsako, kdor za pol leta, t. j. za čas od 1. aprila do 30. septembra naroči ali pa obnovi naročnino za **Radiowelt**, dobi po svoji volji eno izmed tukaj navedenih treh knjig od **Hans Günther u. Dr. P. Stüker** in sicer: **Radioexperimente**, Mk 3.80; **Radio-technisches Lexikon**, Mk 3.60; **Wo steckt der Fehler?** Mk 4.— zastoj. Naročite se še danes! Samo oni abonenti imajo pravico do premije, ki pošljejo naročnino do 10. IV. in 1 S. (šiling) za pošto in zavojnino.

„JUNIPER“

zeleno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljšo sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu itd.

„JUNIPER“ PRSNE KARAMELE

so edino sigurno sredstvo proti kašlju, hripavosti itd. — Dobi se v vseh lekarnah drogerijah in konzumnih trgovinah. Trgovci, zahtevajte takoj engros cene. — Glavna zaloga:

VITOMIR DOLINŠEK

Zaloga parfumerije, kozmetike, kemikalij in galanterije

CELJE, GOSPOSKA ULICA 4

RAZPIS!

Delavska zbornica za Slovenijo razpisuje oddajo: **zidarskih, tesarskih, krovskih, mizarstvih, kleparskih, vodovodno-inštalacijskih, steklarskih, slikarskih, pleskarskih, parketarskih, pečarskih (Lutzove peči, štedilniki) del** in dobavo zastorov pri adaptaciji stare okoliške šole v Celju.

Vsi podatki in razpisni pripomočki se dobe med uradnimi urami pri Delavski zbornici v Ljubljani, Poljanska c. 12. in Borzi dela v Celju (palača Hrvatske štedionice).

Ponudbe je vložiti v enem omenjenih uradov najkasneje dne 12. aprila do 12. ure dopoldne.

Delavska zbornica za Slovenijo v Ljubljani.

Nabirajte nove naročnike

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z O. Z.

Ustan. 1898 **MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38** Telefon 324
Prodajalne v Slomškovi ulici št. 2 in na Glavnemu trgu št. 18

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pečivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju pečiva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih pečiva na **zavarovalno znamko D. P.**

4. veliki vsedelavski izlet v Celju

priredijo v dnevih 26., 27. in 28. maja 1928 združene socialistične organizacije v Celju